

H katastrofi "Volutna". Zločinska zanikrnost.

Rešeni steward je podal natančen popis o katastrofi na parniku "Volutna".

POŽAR.

Po njegovem mnenju ni ognja povzročila tleča cigareta. Signalizacija.

Nekemu newyorškemu časopisu je poslal steward, ki se je rešil z gorečega "Volutna" dolgo pismo, v katerem je natančno popisana vsa katastrofa.

Med drugim piše takole:

Kapitan Inch in ostali častniki so nametali svetu peska v oči, da je požar povzročila proč vržena tleča cigareta, kar pa nikakor ni resnica. Vzrok požara in katastrofe je bila naravnost zločinska zanikrnost, ki je vladala na ladiji.

Ko se je pojavil ogenj, je bilo vse moštvo, s kapitanom in častniki vred, brez glave.

V gasilnih aparatih ni bilo kisika: kapitan je najprej zapovedal gasiti, potem šele spravi ljudi v rešilne čolne. Zakaj so bili ventilatorji zamašeni z debelimi vrmi?

Vodne cevi so bile nerabne, še celo naustnikov niso imele.

Za življenje se moram zahvaliti svoji žepni svetilki in spretnemu manevriranju moštva s parnika "Grosser Kurfuerst".

Pravijo, da se je kapitan Inch izkazal velikim junakom. Jaz sem drugega mnenja. Po katastrofi je sedel nepremično na stopnicah in mrko gledal predse. Glavna krivda zadene prvega častnika: videl je kako je viharno morje, pa je vseeno zapovedal spustiti rešilne čolne. Če bi ljudje ostali mirno na krovu in pričakali rešilnih čolnov z drugih parnikov, bi se jih lahko veliko več rešilo.

Vse kar sem tukaj pisal, bom pod prisego potrdil pred londonsko trgovsko zbornico.

Linčanje radi razalčenja.

Monroe, La., 22. okt. — Črnce Warren Eaton, katerega so dolžili, da je bil rabil v ponedeljek napram neki beli ženski neprimerno besedo, je postal danes žrtev linčanja. V zgodnji jutranji uri je udrila velika množica ljudi v ječo, se polastila jetnika ter ga obesila na neki brzojavni drog.

Trgovska panika v Indiji.

Bombay, Britska Indija, 22. oktobra. — Tukajšnji akcijski trg se je zaključil večer s paniko raditega, ker so strahovito padle akcije tukajšnjih tovarov in ker je bankrotiral neki bankir ter zapustil dolgove v znesku 800.000 dolarjev. Vedno naraščajoča negotovost ter strah pred nadaljnji bankroti tlačijo trg v Bombay. Paniko se pripisuje bankrotom bank, ki so se nahajale v rokah domačinov.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI ZN NAJCENEJŠI DNEVNIK

Žrtve kapitalizma. 230 delavcev zasutih.

Rešilno moštvo na delu. Nekateri mislijo, da se jih bo zamoglo nekaj rešiti.

VZROK KATASTROFE.

Dosedaj so dobili samo dvojce trupel. V rovu je bilo zaposlenih 1500 rudarjev.

Dawson, N. M., 22. okt. — Danes popoldan je nastala v rovu št. 2. Stag Canon-premogovnika grozna eksplozija. Zasulo je 230 delavcev. Samo pet, ki so delali v gorenjem rovu, se jih je rešilo.

Za vzrok eksplozije se še ne ve, nekateri so mnenja, da je nek rudar prišel z odprto svetilko v bližino plinov, česar posledica je bila razstrelba. Iz premogarskih okrajev južne Colorade je že dospelo rešilno moštvo, ki je takoj stopilo v akcijo. Premogokop je last Phelps-Dodge Co. v New Yorku.

Čudno je, da ni v rovu izbruhnil požar. Rešitelji delajo neprestano noč in dan, ker so prepričani, da bodo dobili nekaj rudarjev še živih.

El Paso, Tex., 22. okt. — Nekdo je pozno zvečer telefoniral iz Dawson, N. M., da je zasulo 280 oseb, med njimi tudi generalnega ravnatelja Franka McDermotta. Ponesrečenci so večinoma vsi Italijani.

Dosedaj so našli samo dvojce čisto ožganih trupel.

Takoj po eksploziji se je privlačil iz rova oblak črnega dimu, potem je bilo pa vse mirno.

Sodeč po zadnjih poročilih, je ta eksplozija največja, kar se jih je kdaj pripetilo na jugozapadu. V Dawson rudniku je delalo več kot 1500 delavcev. Ljudje bodo kljub naporu in ustrajnosti le s težavo prišli do ponesrečencev, ker je rov popolnoma zasut.

Upor je bil flasko.

London, Anglija, 22. oktobra. — Vse brzojavke o vstaji v Lizboni, Oporto in drugih krajih so podvržene strogi cenzuri ter pride v inozemstvo le malo poročil. Toliko pa je gotovo, da je situacija dokaj resna.

Portugalski ministrski predsednik, Senhor Costa, je brzojavil danes tukajšnjemu poslanstvu, da je povsod zavladal red.

Lizbona, Portugalsko, 22. okt. — Zadnji monarhistični komplot se je končal s popolnim flaskom. Med aretiranimi možmi se nahaja tudi Carvalho Monteiro, milijonar, ki je bil baže član monarhističnega komiteja, ter Cunha Costa, znamenit odvetnik.

Vigo, Španija, 22. oktobra. — Potniki iz Portugalske, ki prihajajo semkaj iz okolice Lizbone, poročajo o zelo resnih nemirih, katere so uprizorili monarhisti na različnih krajih. Glasi se, da se je veliko članov armade in mornarice pridružilo demonstraciji proti republiki. Pri nekem spopadu je bil baže ubit neki kapitan 5-ga artilerijskega polka.

Slika nam kaj izvrstno ilustrira preobrat, ki se je izvršil v zadnjih dneh v mestu New York in sicer vsled obsodbe dosedanjega guvernerja države New York, William Sulzerja. Kakor znano, vlada v New Yorku v politiki Tammany Hall, koruptna organizacija, ki se je polastila javne oblasti, ki imenuje pri volitvah svoje kandidate in kateri so podrejeni ter od nje odvisni skoraj vsi javni činovniki ter državni uradniki. Tudi Sulzer je bil izvoljen na tammanističen tiket. Ker pa se je pozneje osmelil nastopiti proti Tammany Hall ter njenim interesom, so takoj spravili na dan njegove grehe ter ga bacili iz vladne palače v Albany. Sedaj pa je nastopil Sulzer kot kandidat 6. volilnega okraja v New Yorku, kjer je zelo priljubljen. Tammanisti so nemalo razočarani, ko vidijo, da je vse ljudstvo za Sulzerja, katerega smatra za "mučenika". Sulzer bo najbrž prodrl in s tem bo pričela bledeti slava dosedaj tako mogočnega Tammany Hall.

Atentat na otroka.

Neznanec je streljal na sedem-mesečnega otroka in ga lahko ranil.

Sele večerj se je doznalo, da je 13. okt. v apartament hiši št. 75, Northern Ave., New York, nekdo neznan oseb streljal na sedem-mesečnega sina Johna Helmuta. Otrok je začel kričati, kar je očče odredil, da se mu postavi postelja v bližini okna. Otrok je cele noči prejel, kar seveda ni bilo prav ostalim najemnikom. Začeli so se pritoževati pri hišniku, toda vse skupaj ni nič pomagalo.

13. oktobra okoli polnoči je nekdo ustrelil s samokresom skozi zračno lino na otroka. Stariši so takoj prihiteli v sobo in zagledali sinčka v krvi.

Kot se je pozneje dognalo, je napadalec zgrešil svoj cilj: otroka so ranili le kosi razbitega okna.

Helmuth ima nekoga na sumu, toda ko je policija dotičnika zaslišala, se je izkazalo, da je nedolžen.

Detektivi se z vso vmeno bavijo s to zadevo in poskušajo na vsak način izslediti napadaleca.

V tem slučaju gre najbrže za kakega nervoznega najemnika, ki ni mogel več prenašati neprestanega otročjega upitja.

Morgenthau se poslavlja.

Washington, D. C., 22. okt. — Henry Morgenthau iz New Yorka, novoimenovani ameriški poslanik za Turčijo, se je danes poslovil od predsednika Wilsona.

Smrt v tujini.

V karantenski bolnici v New Yorku je umrla ročalkinja Nežika Gorenc na pljučnici.

Prve dni meseca oktobra t. l. se je napolila v Ameriko 18-letna Nežika Gorenc, doma iz vasi Mačkovce pri St. Jerneju na Dolenjskem. Na potovanju v obljubljeni deželi jo je spremljal njen zaročenec, Frank Uduč iz Sheboygan, Wis., kjer sta se nameravala takoj po prihodu poročiti. Nesreča pa je hotela, da je Nežika že takoj drugi dan potovanja obbolela na parniku "Savio" in sicer za pljučnico. Po prihodu v New York, dne 11. oktobra, so jo takoj prevedli v karantensko bolnico. Bolezen je postajala vedno hujša kljub zdravniški pomoči in dne 20. oktobra je umrla v imenovanju bolnice.

Minuli teden jo je prišel obiskat njen zaročenec, ki je bil že odpotoval v Wisconsin, a je ni našel več pri zavesti. Poslovil se je od nje za vedno.

Za slučaj se je zavzela tvedka Frank Sakser, ki je pripravljena dati sorodnikom pokojne natančnejša pojasnila.

Maderovi brati v ječi.

Mejico Ciudad, Mehika, 22. okt. — Kakor poročajo listi, so danes aretirali v Monterey, v državi Nuevo Leon, oba brata umorjenega predsednika Madera, Daniela in Euarista in sicer pod obtožbo, da sta se vdeležila neke zarote, potom koje naj bi se izročilo mesto v roke ustašev. Oba brata so baje kompromitirala pisma, katera so našli pri revolucionarjih, ki so padli v boju.

Proces Eaton.

Nova senzacija v procesu. — Admiral Eaton je hotel baže umoriti svojo soprogo.

Plymouth, Mass., 22. oktobra. — Danes popoldne, malo pred četrturo, se je končala obtožba v procesu Mrs. Jennie May Eaton, katero dolže, da je umorila svojega soproga, admirala Eatona. Sodišče se je odgodilo do jutri popoldne, ob katerem času bo pričelo zagovornišvo s svojimi argumenti. Eden današnjih glavnih prič je bil Ralph Keyes, tast obtožene, ki je izpovedal, da je bil priča nekega pogovora med obtoženko in svojo soprogo, tekmo kojega je rekla njegova žena Mrs. Eaton, da ji je stavil admiral ponudbo, da bi odstranila njega (Keyes) in Mrs. Eaton, nakar bi skupno odpotovala v Evropo. Ta pogovor se je baže vršil, ko je Mrs. Eaton obiskala svojo hčerko, Mrs. Eaton je nato takoj odpotovala. Dan pozneje je obolel admiral ter je kratak čas zatem umrl vsled zastrupljenja, kot se je pozneje izkazalo.

John H. Scott, neki državni uradnik, ki je igral pri predpreiskavi eno glavnih ulog, je moral danes priznati, da se mu ni posrečilo ugotoviti kraj, kjer je bil kupljen strup, dasiravno so poizvedbe obsegale tri države. Raditega sloni obtožnica le na indicijskih dokazih.

Železniška katastrofa v Canadi.

Sunbury, Ont., Canada, 22. okt. — V bližini tukajšnjega kraja se je ponesrečil danes zvečer neki vlak Canadian Pacific železnice. Pri tem je baje izgubilo življenje deset oseb, 13 pa jih je bilo ranjenih.

Spremlstvo Felix Diaza aretirano v Vera Cruz.

Takoj po prihodu parnika v Vera Cruz sta bila aretirana Diazov pribočnik in tajnik.

NAZAJ V HAVANO.

Glasi se, da bodo Felixa Diaza prevedli na bojno ladijo nazaj v Havano.

Vera Cruz, Mehika, via Galveston, Tex., 23. okt. — Aretirali so vse člane Felix Diazovega spremlstva. Nikakih povelj pa ni došlo za aretacijo generala.

Vera Cruz, Mehika, 22. okt. — Poročnik J. Velasquez, vojaški pribočnik generala Diaza in njegov tajnik Fidenzio Hernandez sta bila danes popoldne aretirana radi nepokornosti in raditega, ker sta se vrnila v Mehiko mesto da bi ostala v Havani ter se pridružila Franciscu de la Barra, kateremu je bila izročena Diazova misija na Japonsko. Poročnik se, da bo pod isto obtožbo aretirano celo spremlstvo ter da bodo morda samega generala odvedli na krov kake bojne ladije ter ga spremljali v Havano.

Prijatelji poročnika Velasqueza pravijo, da nista imela oba aretirance dosti denarja, da bi se pridružila de la Barri ter da sta prišla v Mehiko edino z namenom, da si preskrbita potreben denar za povratek v Pariz.

Vojaški poveljnik v Vera Cruz, general Maas, pa je izjavil, da se je oba le pridržalo in sicer vsled izrečenega povelja iz glavnega mesta.

Ob svojem prihodu v Vera Cruz se je izrazil Felix Diaz: "Jaz ne stremim za tem, da bi postal predsednik Mehike. Ako me pa hoče ljudstvo, sem pripravljen, da mu služim v tej ali oni obliki. Ako bi bilo treba, bi dal tudi svoje življenje za narod in domovino." Nadalje je rekel: "Tukaj sem in moja oseba, življenje, stremjenja in talenti, katere morda imam, so v rokah mojih sodelavcev."

Felix Diaz je tretji poseben odposlanik, katerega je poslala Mehika na Japonsko in ki ni izvršil svoje naloge.

V Vera Cruz je dospel Felix Diaz na krovu parnika "Coreovado". Ob istem času je priplula v pristanišče nemška križarka "Hertha", ki se je zasedrila kakih 200 jardov od "Coreovade", pod nasipi utrdbe San Juan de Ulua. Takoj po inspekciji "Coreovade" od strani pristaniških oblasti sta prišla na krov dva častnika s "Herthe" ter se dalj časa pomenkovala z generalom Diazom. To se razlaga s tem, da je "Coreovada" nemški parnik ter je hotel poveljnik nemške vojske ladije šteti Diaz dočim se je nahajal na krovu.

Po izvršenih formalitetah se je javil pri Diazu zastopnik mehiške vlade ter ga je prosil, naj nadaljuje pot v Tampico. Diaz je pa to odločno odklonil ter se izkreal.

Trije ubiti.

Houston, Tex., 22. oktobra. — V kolono šestega zveznega kavalerijskega polka je danes na poti med Texas City in Galveston udarila strela ter ubila tri vojake. Živinozdravniki Devine je bil lahko ranjen. Več vojakov je popadalo vsled strele s konj.

Važno za izdelovalce slaščic.

Washington, D. C., 21. okt. — Glasom danes objavljene odredbe davčnega komisarja Osborna se mora vse slaščice, napolnjene z rumom, obdačiti kot rum ali liker. Odredba se pa ne tika slaščic, ki imajo le aromo vina, oziroma likerja.

Avstrija potrebuje \$30,000.000 posojila.

Za pokritje "vojnih stroškov". Morilec Kunschak pomiloščen v dvajsetletno ječo.

FRIEDMANOV SERUM.

Zdravniki zahtevajo od Friedmana dokazov. Španska pošlje v Alžir zrakoplovni oddelek.

Dunaj, Avstrija, 22. okt. — Avstrijska vlada bo morala najeti \$30,000,000 posojila, če bo hotela pokriti preračunjene izdatke za prvo polovico leta 1914. Izdatki za prvih šest mesecev bodočega leta so preračunjeni na \$312,891,776. Največ se bo izdalo za vojaštvo, mornarico, nekaj pa tudi za železnice.

Dr. August baron Engel pl. Mainfelden, sekcijski šef v finančnem ministrstvu, ki je danes zastopal v poslanski zbornici finančnega ministra, se je izrazil, da se bo moralo najeti to posojilo vsled vojne na Balkanu, katera je tudi Avstrijo precej oškodovala. Ekonomične razmere so v deželi popolnoma zdrave.

Dunaj, Avstrija, 22. okt. — Cesar Frane Jožef je pomilostil v dvajsetletno ječo krščansko-socialnega delavca Pavla Kunschaka, ki je ustrelil meseca januarja državnega poslanca, socialdemokrata Franca Schuhmeijerja. Kot je znano, so ga obsodili meseca maja na smrt.

Berolin, Nemčija, 22. okt. — Dr. Friedrich Friedmann se je izjavil, da bo dal v doglednem času svoj serum vsem zdravnikom na razpolago in pripeljal na mednarodni zdravniški kongres nekaj svojih pacientov, katere bodo strokovnjaki preiskali.

Zdravniška zbornica mu je zapretila, da mora takoj jeniati s zdravljenjem, če ne predloži natančnih dokazov, da je njegov serum res uspešen.

Madrid, Španija, 22. okt. — Španska vlada je sklenila v bojnih s ustaškimi Mavri uporabljati zrakoplove. Prvi zrakoplov odpluje v Alžir pod poveljstvom Alfreda Kindelana.

Potrđitev Lyncha.

Albany, N. Y., 22. okt. — Senat je odobril danes imenovanje James M. Lyncha, predsednika International Typographical Union, državnim delavskim komisarjem.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:			
K.	\$	K.	\$
5....	1.10	130....	26.60
10....	2.15	140....	28.65
15....	3.15	150....	30.70
20....	4.20	160....	32.75
25....	5.20	170....	34.80
30....	6.25	180....	36.85
35....	7.30	190....	38.90
40....	8.35	200....	40.95
45....	9.30	250....	51.15
50....	10.30	300....	61.35
55....	11.35	350....	71.60
60....	12.35	400....	81.80
65....	13.40	450....	92.05
70....	14.45	500....	102.25
75....	15.45	600....	122.70
80....	16.45	700....	143.15
85....	17.45	800....	163.60
90....	18.45	900....	184.00
95....	19.45	1000....	204.00
100....	20.45	2000....	407.00
110....	22.50	5000....	1017.00
120....	24.55		

Poštarina je včeta pri teh avto-tah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vplačila odbitka.

Naše denarne pošiljave razpešila na zadnje pošte e. k. poštni hranilnični urad na Dunaju v najkrajšem času.

Denarje nam poslati je najprejšeje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 6104 St. Clair Avenue, N. E., Cleveland, O.

Krasni in brzi parnik
(Avstro-American proge)
MARTHA WASHINGTON
odpluje v sredo dne 29. oktobra
vožnja do Trsta samo 13 dni.
do Trsta ali Reke - - \$37.00
Cena voznih listkov: do Ljubljane - - \$38.18
do Zagreba - - - \$38.08
Za posebne kabine (oddlek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddlek posebno družinam priporočamo.
Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 83 Cortlandt St., New York.

Izgubljeni sin.

—o—
Evegenij Čirikov.

Pjotr Trofimovič je spustil v samih nogavicah noge s postelje in je začel tipaje po tleh iskati copate... V sosedni sobi, v jedilnici, je že gorelo; rudeč odblesk razbeljenega oglja je metal trepetajoče svetle lise po tleh, a skozi priprta vrata je prodiral tudi v sobo Pjotra Trofimoviča in je skakal počasi po golem starčevem temenu... Biti mora že pozno: Vasiljevna kuri peči dvakrat na dan, ko se dani in še na večer, ker je silno mraz in je v stari graščini težko vzdržati toploto.

"Ali si ti, Vasiljevna?" je vprašal stari, ki je zaslinal ropot pri peči.

"Jaz, batjuška..."

Vasiljevna je začela udarjati železno grebilo po ogorkih, zahreščalo je ogelje in luč je poskočila v svetlem premu po tleh in po podbojih vrat. Ura je počasi odbila devet. To se torej pravi, da je sedaj že prišel na bližnje postajališče vlak, ki se ima z njim pripeljati drugi starčev sin, Grigorij.

"Ali se je peljal Nikanor na postajo?" je vprašal Pjotr Trofimovič s hripavim glasom, ker se je pravkar šele zdramil.

"Da, peljal, sedaj bo pač že tam."

"A Sergjej Petrovič?"

"Se je tudi peljal sprejet bratca."

"Treba jima bo napraviti kaj pod zobe... Pristavi samovar... jajčeno... ali kaj! Zeblo ju bo... Ali slišiš?"

Starček je govoril hripavo in pretrgano, in zdelo se je, da se jezi. V resnici pa je bil le razburjen, ker je pričakoval izgubljenega sina. Sree se je poleglo. Bog z njim! Nesrečen človek je. Videla se nista že blizu dvajset let. Sedaj se je dovolj klátil po pravi in prihaja k očetu odpočit se; piše, da je utrujen, vendar enkrat... Da, nesrečo ima pri svojih otrocih: starejšega, Sergjeja, so zapodili iz petega razreda gimnazije, pet let se je ponašal kot prostovoljec, tri leta se je mučil kot zastavovalec in je jedva prišel do podporočnika; drugega, Grigorija, so tudi pognali z univerze, odpravili so ga nekam, potem so ga izpustili, a so ga knalu zopet poslali nekam; nato je začel že sam kakor potepuh pohajkovati po svetu. In tako je umrla mati, ki ni videla sina, odkar so ga zapodili z vseučilišča.

Pjotr Trofimovič si je obul copate, prižgal je v jedilnici svetilko, se zaval tesno v ogrtač, ki ga je nosil namesto domače suknje, in je sedel v naslanjajo; začel je misliti na svojo pokojno ženo, na Grigorija ter na Sergjeja, ki ljubivo vodo in silno rad kvarta... Ko bi bil Grigorij dovršil kurz, bi se ne bilo treba sedaj poniževati pred vsakim izmed Vinogradovih. Postal bi bil deželni predstojnik ter bi živel na svojem posestvu... Bedak! Sedaj se gotovo kesu, vse prste do komolca bi si obliznil, toda prepozno je!

Starček je sopihal, pokašljeval in šepetal nekaj, in zdelo se je, da mu je življenje, ki je bilo zanj polno težav, sedaj vse radostno, ker se ima sniti s sinom. Za okonom ali v ceveh je godel veter, nekje je udarjala oknica z železnim kavljem in hromotna hiša se je stresala pod pritiski zimske burje... Slišalo se je zamolklo pasje lajanje, togotno in zavijajoče... Zdi se mi, da žvenkljajo kruguljčki! Da, že prihajajo...

Starček je prižgal s trepetajočimi rokami svečo in se je urno odpravil v predsobo — sprejemal. Pred njim se je razprostirala tema, in v svitu plapolajočega plamena sveče so vstajale mrabe, vlažne stene z madeži na oglojenih štukaturah, pokazala so se zasnežena okna z ledenimi obrobi, ki po šipkah ter staromodna, težka, nelepa oprava... Včasih so deske tal tužno zaskripale pod nogami Pjotra Trofimoviča, ki je v tej veliki, molčeči hiši spominjal na kakega pravljicega starca...

"Takoj! Takoj!..."
Odpri so se vrata, in v belih oblakih trgajoče se pare so se premikale tri nerazločne postave, vse zavite in omotane ter zasnežene od nog do glave. Katera izmed njih je Grigorij, ni bilo mogoče spoznati.

"Ne este, ne gazi ni!" je izpregovoril Nikanor ter je spustil

na tla kovčeg prišleca. To je pač Sergjej, njegovi gumbi se svetijo, a oni bo nemara Grigorij... Brada je vsa v snegu, brke v snegu, na glavi mu čepi končasta kapuca.

"Pozdravljen, oče!"
"Pozdravljen! Pozdravljen! Ali si zdrav? Snemi vendar kapuco, saj je videti samo tvoj nos... Ah, tak si... nu, sedaj pa pojdi bližje!"

Poljubila sta se parkrat. Potem je začel Grigorij slačiti svoj ogrtač, a Pjotr Trofimovič mu je zrl venomer v obraz, zlasti v oči in si je mislil: "Popolnoma mati, kakor ulita mati!" In starčev sree je napolnilo nežno čustvo do tega "brezpotnega subjekta", kakor je imenoval oče Grigorija in hotelo se mu je smejeti se od od veselja in plakati, da je vendar enkrat prišel Griša; a Marje Feodorovne ni več, in ne ve torej tega ter ne more gledati, kako velika brada je zrastle Griši... Starček je potepal Grigorija po rami in dejal:

"Menda me nisi spoznal, kaj? Popolnoma ostarel sem ter gledam že v grob. Pojdite v jedilnico, tam je toplo... tam je štirinajst stopinj... Nu, nu! Sedaj pa imamo vasa... Samo matere ni..."

Pjotr Trofimovič se je začel urno obračati, stekel je v kuhinjo in je ozmerjal Vasiljevno, ker se je zakasnila z jajčeno. Potem je sedel h Grigoriju, začel ga je iznova teptati po rami ter mu gledal v oči.

"Sedaj smo vsi zbrani... da!... Samo matere ni!... Da, odšla je naša mati, ni te dočkala, Grigorij... da!"

"Nehaj vendar že, papa!" je opomnil nezadovoljno ter z gostim basom podporočnik, — "kaj bi govoril!"

A Grigorij je hipoma pomežiknil z očmi... Temu velikemu in resnemu človeku, ki se je bil odtegnil za dvajset let ne samo roditeljski ljubezni in skrbnosti, nego tudi misli na starše ter se je bil že davno odtujil svoji obitelji in vsem sorodnikom, se je storilo mahoma strašno milo po materi in silno bolesta mu je bila zavest, da ne bo videl nikdar več svoje "mamice"... Sedaj mu je bila materina smrt nekaj pošasten, neverjeten fakt!... Hotel je izvedeti o materi: kdaj je umrla, in na čem, kje je pokopana in ali ni izpraševala ob svoji smrtni uri po njem, po Grigoriju.

"Na čem je umrla mati?"
"Nehaj že! Nu, umrla je, pa je umrla... Ali ni sedaj vseeno? Kaj bi govorili!" se je zopet oglasil s svojim basom Sergjej ter je nezadovoljno in srdito zamrmral "hm", kakor da hoče ukazovati, naj prekinejo neprijetno razgovore in težke spomine.

Vasiljevna je prinesla ponev z jajčeno in ni odšla. Ustavila se je pri vratih in opazovala z zanimanjem in žalostjo svojega mlečnega sina z brado in brkami, tako ogoljenega in raztrganega, z zadrževanimi solzami v očeh...

"Nepozabni ti moj ljubček, so kol moj jasni, Grigorij Petrovič! Saj sem te vendar dojila!... Če že ni pripustil Bog rodni materi, naj vsaj jaz gledam nate!"... je začela tužno. Toda Sergjeja je minilo potrpljenje.

"Molči! Ali začenjaš se ti javkati? Marš! Vrag vedi... Prišel se je odpočit, a namesto tega mu zmedete vso dušo... Človeku se zdi, kakor da je na pokopališču... Prav res! Ali imate kaj vode?"

"Poglej v bifeju... Zdi se mi, da je ostalo še nekaj tam, v steklenici..."

"Nič ni ostalo!" je odgovoril jezen podporočnik, zaloputnil vrata bifeja ter sedel.

Za mizo je postalo vse tiho. Starček se je srdil na Sergjeja, toda prikrival je svojo nevoljo. Povesil je oči k tlom in je samo stokal in sopihal. Grigorij je kadil cigareto in gledal postrani na brata. Surova, neinteligentna fizionomija; nekaj feldvebeljskega se je održalo v tem obrazu, in težko se je bilo sprijazniti z dejstvom, da je to Serjoža, prav oni gimnazijec, starejši brat, prijatelj in tovariš, ki je imel z njim v davninolihih otroških letih toliko skupnih radosti in bolesti...

Povsem tuj človek, oddaljen, vzbujajoč antipatijo...
"A ti, Grigorij, si tako suh! Kašljaš?" je opomnil oče.

"Da. Ni čne de, to preide zopet", je odgovoril Grigorij.

"Prepihalo ga je", je mračno sunil iz sebe Sergjej; vstal je s

stola, začel hoditi po sobi semintja ter žvižgati: "Jaz sem baron ciganski..."

"Sergjej! Ako hočeš žvižgati, pojdi v dvorano... Prosim te že", je rekel tiho, a razdraženo oče.

"Le poglej, kakšna občutljivost pri naši revščini!... Bodite tako dobri... saj lahko odidem..."

In odšel je ter žvižgal dalje. Veter za oknom pa ga je otožno spremljal, in včasih je bilo težko razločevati ali je to burja, ali so podporočnikovi tuborni zvoki.

"Ti, Griša, utrujen si, menda od potovanja?... Lezi tu na zofu, tukaj je gorko, štirinajst stopinj... Vrata v dvorano pa zapri, da ne bo toplota uhajala tja-kaj... Jaz bom spal na svojem starem mestu... Tam je ostalo vse pri starem, kakor je bilo pri materi... Se njeno zrealo je ostalo na mizi. Naj stoji! E-he-he! Kako si suh! Sergjej je krepak kakor iz jekla, ti pa si slab..."

Treba se ti je oddahnil, pustiti v stran vse tiste gluposti, umiriti se... Kakšen smisel tudi ima to? Čas je, da kreneš v mirno pristanisce, Griša! Pred svojo smrtjo je dejala mati: ako se vrne Griša, mu povej, da sem mu odpustila... Da! No le pojdi spat sedaj! Pogovoriva se jutri, truden si..."

V spalnici Pjotra Trofimoviča je gorela majhna svetilka. Ležeč z zaprtimi očmi v postelji, je bil starček poln tihe tuge in radosti, in zavest, da se je sedaj Grigorij vrnil in da spi tukaj, ga je nekako pomirjala in uspavala; od dahnili se je in zdajpazdaj je šilnil nasmeh preko njegovega starega lica. Toda Grigorij je kašljal, in to je kazilo ubranost tihega veselja in miru. Ta silni, uničujoči kašelj je segal starcu naravnost v sree; nemir se je prikrdel v njegovo dušo, in zaspati mu ni bilo mogoče. "Kakor ulita mati", je ponavljal Pjotr Trofimovič v mislih, spominjajoč se izraza Grigorijevih oči, in zopet so oživili v njegovi glavi spomini na pokojno ženo, ki je umrla pred dvema letoma; spomnil se je njenih navad ter poslednjih minut njenega življenja; in tedaj se je starček nemirno obračal v svoji veliki in široki postelji, zdelo se mu je vedno, da leži neudobno...

Tudi Grigorij ni mogel spati. Polotilo se ga je čustvo, kakor da je hodil dolgo, dolgo nekam; potovanje je bilo silno naporno, in ko je utrujen ter zmuden legel, da se odahne, se je ozrl naokrog in opazil je ves začuden, da leži prav na onem mestu, odkoder se je odpravil na pot...

Soba, kjer je ležal sedaj Grigorij, je bila nekdanj otroška soba, a na mestu zofa, ki je spal nocoj na njej — je stala Grišina pestelja... Vse to je bilo že davno, davno, a sedaj se je vse minolo skrajšalo, v spominu so bila leta tako majhna in drobna kakor dnevi, in Grigoriju se je zdelo, da je odšel sam nekam po opravku in se je urno zopet vrnil... Tako mehko, toplo in prijetno je bilo ležati na zofi; zdelo se je, da je izginila vsa utrujenost, ki se je nakopičila za časa vsega prežitega življenja sedaj nekam v ozadje, in v dušo sta mu posijala pokoj in mir... Poslušajoč tikanje ure in pesmi zimskega meteža za okni, se je Grigorij tudi nasmihal, kakor okrevajoč bolnik, v katerem se vzbujajo trepet neznanih radosti življenja...

Bil je res sličen takemu bolniku, kajti Grigorij se je sedaj v resnici izkrcal v pristanču in je vrgel sidro... Truden je, neznosno truden, živeti to neravno življenje inteligentnega proletarca, polno neštevilnih preukcij in muk, truden od brezkrivnega, nikomur potrebnega trpljenja, od laži in farizejstva, ki se v njima potaplja kulturni človek, truden od zoprnih, nesmiselnih sporov ter od užaljenega samoljubja, ki sta ga ranila tolikokrat nerazumevanje in krivica...

A morda je ušel sedaj tudi spoznanju, strašnemu spoznanju, temu končnemu rezultatu vsega svojega prebitega življenja, — da je na svetu odveč... Sedaj ne spada nikamor in se ne bavi z nikakimi pripijalnimi cilji in nalogami življenja... Sedaj je samo bolan in utrujen človek, ki hoče pokoja in oddiha. Tu vzame koček zemlje in bode delat ter živel prosto, brez vsakih načrtov, kakor žive milijoni ljudi... Kaj bi se ponašal? Čemu bi si domišljal, da je določen za kako posebno visoko misijo, ako se ka-

že v rezultatu sama utrujenost in zavest lastne nemoči in nepotrebnosti? Živeti hoče odslej na svojem koščku zemlje, pa naj ga pušče v miru... Oči v oči s prirodo hoče ostati, z njenimi jasnimi zakoni, ki se ne dajo zavijati, z njeno lastno pravičnostjo, krasoto in resničnostjo; tu se oddahne od vseh muk, dvomov, zdražb in od vseh teh nesmiselnih homatij... Bole ga pri, uničeni so živci, ni več vere v potrebnost trpljenja... Oddahnil se hoče... Uf!

Hripav in trd kašelj je prekinil tihe Grigorijeve misli. Dolgo ni mogel ustaviti tega kašlja, in ko ga je pretrgal, je bil utrujen. "Kako kašljaš!"

Grigorij je odprl oči in je gledal pred seboj očeta: stal je pri vratih, ogrnjen v pisano odejo, s svečo v roki.

"Vodo z mežg treba piti, pa poneha."

"Nikari se ne vznemirjaj, saj je že prešlo!"

Starček je ropotal s posodo, iskal v bifeju, prinesel iz svoje sobe steklenico z vodo in je napravil pijačo, ki jo je dal sinu.

"Na, izpij! To ti pomore..."

Tudi jaz sem kašljal, strašno sem kašljal, a samo s temle sem se rešil."

In medtem, ko je pil Grigorij, mu je gledal Pjotr Trofimovič v obraz ter si je mislil: "Ulita mati!"

Potem je sedel na zofu k Grigorijevim nogam in je dejal: "Ne da mi se spati... Razmišljal sem o tem in onem... Kako vse uredimo... Mislim ti narediti tukaj kabinet, — ti rad čitaš in pišeš — a jedilnico prenesemo tu zraven. Tukaj je toplo, a ti zelo kašljaš. Sedaj se odpočij, varuj svoje zdravje, morda se še vse naredi, da bo prav. Sicer ne stojim posebno trdno, a to ne de nič; ako bomo živeli ekonomično in previdno, tedaj nam bo mogoče izhajati... da, lahko bomo živeli. Ko bi nam le Bog pomogel, da bi se mogli osvoboditi grdobe Vinogradova... Vzel sem pri njem že drugi zastavni list... Slabo se nam godi dandanes kmetovalcem... da! Samo obresti plačujem temu podležu do petsto rubljev na leto... Kmetija pa daje ob dobri letini pol drug tisoč... Vinograde smo itak že prodali za slepo ceno tej grdobi..."

Potem je začel starček nadrobno pripovedovati, kako je prišlo da je izginilo premoženje, in spominjaje se Vinogradova, mu je dejal vsakokrat "podlež" ali "grdoba".

"Ako umrjem jaz, bodita previdna, ne zaupajta mu, Bog vaju varuj! Ničesar ne vzamem seboj, vse ostane vama s Sergjejem. Sergjej je že tako na nogah, tebi pa bo treba krepkeje oprijeti se po-

sestva. Treba se bo dvigniti. Morda se priporočiš sčasoma pri predsedstvu, pripraviš svojo reputacijo in lahko nastopiš službo... To je vse mogoče. Dogodili so se že taki slučajji. Dobro bi bilo, ko bi mogel priti v okrajno predstojništvo."

Grigorij je poslušal in je molčal, toda ko je začel govoriti oče o izboljšanju reputacije in o vstopu v okrajno predstojništvo, tedaj je izpregovoril nestrpno: "Oh, nehaj oče! Vse to so neizvršljivi načrti..."

"Kaj, saj vendar nisi ničesar ukral, nikogar nisi oropal... Izgubil si samo v življenju svoj cilj... da! A sedaj si ga našel. Saj ni tako natančno. Zgodili so se že taki slučajji. Nič ne obupavaj, Grigorij!... Glej, kako kašljaš, to ni dobro..."

Grigorij je hotel reči, da se ničesar ne kesu in ni našel še nikakega cilja v življenju, da si ne želi popravljati svoje reputacije ter se ne maha nikomur priporočiti. Toda čemu? — Samo razžalil bi starčka, ker bi ne mogel razumeti tega. Naj misli in govori, kar hoče in kar misli...

"Mirno boš živel tu, brez vsakih takih idej... Pomoreš mi voditi gospodarstvo. Samemu mi je težko. Narod je sedaj pravi drhal; kriči, da gladuje, v resnici pa pijančuje... Divje, surove zveri so to!... Pobero ti aro, pa uidejo, in tako ne opraviš ničesar... Reči, kar hočeš, pregodaj so jim dali svobodo. Dokler ne postane volk krotak, ga ne moreš spustiti z verige... A zaradi teh lenuhov in pijancev pogublajo sanjarji sami sebe. Ko umrjem jaz in ko boš sam gospodar, tedaj se spomniš čestokrat svojega očeta. Pravil sem ti že večkrat prej to... In vidiš, kaj je izšlo iz vsega tega: izgubljen karijera, ti kašljaš... vedno sem ti pravil! Z materijo ti gotovo nisva želela slabega... Nu, kaj... se bo že kako naredilo..."

Starček je zmalaj zglobo in je odšel. Grigorij je gledal za njim z neumevajočimi očmi, in ko je starec izginil za vratni, je vzdihnil in zamislil. Postal je mahoma strašno truden; nekaj mu je začelo težiti dušo, izginila je prejšnja ubranost, kakor da se mu bliža konec... Za okni je besnela nevihta, in to je vznemirjalo Grigorija, kakor da mu je iti nekam daleč, v ta metež po kakem važnem opravku; zdelo se mu je, da je legal tu na svojem potovanju samo toliko, da se oddahne, ter da ni govoril pravkar s svojimi očetom, nego s gospodarjem postaje, kjer se je ustavil...

II.

Bilo je mrzlo veselo jutro. Iyve je blestelo v soncu, sneg je škripal pod nogami in je bil tako bel, da je slepil oči. V vseh pečeh pristave, koder so prebivali ljudje, je gorelo, in dim se je dvigal v visokih vijoličastih stebrih v zrak. V Gorkah, ki jih je prodal Pjotr Trofimovič grdobi Vinogradovu, je bil cerkven praznik, in starček je vstal zgodaj ter se odpravil v Gorko k maši. Vozil se je tja vsako nedeljo, a to pot je hotel vzeti seboj tudi Sergjeja in Grigorija, da bi po maši opravila panihido na grobu Marje Feodorovne. Najprej je zbudil starček Sergjeja, zbudil Grigorija pa se je še obotavljal, češ, naj spi še nekoliko. Sergjej je vstal slabe volje; tožilo se mu je vstati iz gorke postelje; zato je glasno kašljal, pljuval in divje kričal na Vasiljevno, kakor je imel navado kričati na svojega vojaškega slugo.

"Neumnica, taka neumnica!" je grmel vsej sobi njegov bas. — "No! Ilitro!"

Ta krik je zbudil Grigorija. Tožilo se mu je vstati, in ne bi bil šel v Gorko, ako bi ne bilo materine panihide. Ako ne gre, užali starčka, ker je zanj to posebnega smisla in pomena. Grigorij se je začel torej oblačiti.

"Ti si že vstal? Dobro! Dobro!" je dejal oče, ko je prišel mimo. "No le umij se in obleci si vrhno suknjo", je pristavil potem ter se ozrl s površnim pogledom v Grigorija.

"Nimam vrhne suknje. Mislim, da grem tudi tako lahko." Starec je pogledal še enkrat Grigorija in vsekakor mu nekaj ni ugajalo na njem, ker je namrščil obrvi.

"Treba je vrhne suknje. Tako voziti se je nerodno. Po panihidi pojdemo k Vinogradovim moraš se seznaniti z njimi, napraviti vizito, morda boš še kdaj potreboval tega umazanca. Moraš se kakorli dvigniti in popraviti svojo reputacijo..."

Grigorij, ki ga je starec razdražil z načrti o izboljšanju reputacije, je zakašljal in ko se je kašelj pomiril, je rekel s studom:

"Grdobe in umazanci mi ne morejo pomagati. Prebijem že tudi brez vizite."

"To je stara pesem!" je odgovoril starček in je pristavil nezadovoljno: "Sicer pa, kakor hočeš... Jaz ti ne želim nič slabega, Grigorij... Kakor hočeš, samo potem mi ne godrnjaj!" "Ne bom godrnjal, ne... veruj mi že enkrat!"

Prišel je Sergjej. Bil je v pradi opravi z našitki na visokih ramah ter z izbočenimi prsmi; prepasan je bil s srebrnim pasom in je imel temno pobarvane, v dva stružka zakrivljene hrke, ki so bile videti oddaleč kakor dve željvi glavici.

"Sabljo!" je zakričal s svojim gromčim glasom in ko je pritekla prestrašena Vasiljevna z največjo naglico ter mu je dala sabljo, jo je udaril z lakiranim jermenom po rami in je vprašal Grigorija:

"A ti pojdeš v teh eunjah?"

"Da, v teh eunjah."

"Prav, toda pri Vinogradovih te bodo imeli za našega slugo!"

"Jaz ne pojdem k Vinogradovim."

"A tudi za cerkev je neprikladno! Tam so sami praznoblečeni ljudje..."

Grigorij se je nasmehnil, a je molčal. Pogledal je ironično brata in si je mislil: "Pravi feldvebelj!"

Pred pragom je topotal majhen gubernijski konjiček, okrogel, sit in močan. Zdajpazdaj se je poklonila njegova glava ter je privznila s kruguljčki, ki so bili privezani k uzdi, in takrat se je zdelo, da se siplje neke dež iz melodičnih zvončkov. Nikanor je hodeval ob saneh in je kadil cigareto, pričakujoč prihoda gospode. Oblečen je bil v sivo vaterano suknjo, na glavi je imel meščansko čepico; samo velike rokavice, ki je z njimi udarjal drugo ob drugo, da bi si segrel roke, in pa volneni črevlji z rudečimi golenicami so izdajali kmeta. Sneg je škripal pod temi velikimi copatami, ki so pušale giantske sledove okoli sani.

Sergjej je stal pri oknu in je zrl na konja in na Nikanora. Bobnal je nalahno s prsti po steklu ter udarjal ob tla s peto svojega lakastega črevlja. Rad bi bil še govoril z bratom o istem predmetu, toda ni bilo pravega povoda.

(Konec prihodnjik.)

Krasne stroje prav poceni. Pošljamo naravnost iz tovarne. Novi slovenski rekordi. 12 pesem zastoni. Pišite po krasen cenik. Transatlantic Co., 72 Cortlandt St., New York, N. Y.

Najhitreje in najceneje

pošilja

denarje v staro domovino.

Denarne nakaznice izplačuje c. k. poštna hranilnica na Dunaju.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St.,

New York.

Podružnica:

6104 St. Clair Ave., N. E.,

Cleveland, Ohio.

Ruska historija.

Arkad Awierzenko.

I.

Neki ruski dijak je umrl radi tega, ke je ljubil botaniko. Šel je na polje brat rastline. Stopal je, peval poluglasno in trgal svetke. A z druge strani polja se je prikazala kopica mož in žena iz Nižne Gololevke.

"Pozdravljam vas, dragi kmetje", jih je ogovoril vladni dijak, snel kapo in se klanjal.

"Pozdravljam te, škunin sin, da bi te požgalo!" so odvrnili moške. "Kaj hočeš tu?"

"Hvala. Ničesar nečem", je rekel dijak, sklonivši se in izruvši bilko.

"Kaj hočeš tu?"

"Kakor vidite, se pečam s herbarstvom."

"Kaj hočeš tu?"

Dijakovo uho je končno opazilo čuden ton trdovratnega povpraševanja kmetov. Ozrl se je po njih in zagledal od strahu in zlobozornosti razne osebe, blede obraze in razmazane čilaste pesti.

"Kaj hočeš tu?"

"Kaj pa mislite, ljubljani bratje... Ako vam je žal tega svetja, vam seveda vrnem vaše evetlice..."

Tedaj stopi iz srede kmetov najmodrejši med njimi, stari Peter Sawieliez Nepazi-Korito. Bil je starček bel kakor mesec in bedast kakor hlošč.

"Cvetke zbiraš, ušvice", ga je hripavo nagovoril modri. "On laže, otroci! Kolero razširja!"

Avtoriteta starcev belih kakor mesec in bedastih kakor hlošč, je bila med kmeti vedno velika.

"Dobro govori Sawieliez! Ujemimo ga bratje... Približaj se mu od leve strani!" Dijak je zaplakal.

"Piskaj! Piskaj še, vragov sin! Misli, da ti morda pride na pomoč hudič, tvoj oče? Preišči ga no stric Muija! Ali nima kakega praška?"

Nasel se je prašek. Čeravno je bil to zobni prašek, vendar, — ker se je pri kmetih v vasi Gololevki čiščenje zob vršilo vsega skupaj le enkrat na teden v vladni kremlji in sicer na najprivatnejši način — je kulturelni plen, ki so ga našli v dijakovem žepu zavitega v papir, v očeh kmetov docela potrdil zločin dijaka.

"O, prašek je! Kolerični! Kako mislite bratje: naj-li utopimo vraga ali ga kar tu poteptamo?"

Obe perspektivi sta bili dijaku malo vabljivi, da je spregovoril: "Kaj vam pade v glavo gospoda moja? To vendar ni nič drugega kakor navaden prašek za čiščenje zob... Popolnoma neškodljiv. Ako želite, ga pojem. Kaj?"

"Lažeš! Ne poješ ga!"

"Zagotavljam vas! Pojem ga in nič hudega se mi ne zgodi."

"Vseeno je, bratje, od česa pogine. Naj ga požre!"

Dijak je sedel sredi gostega kroga in začel pridno jesti zobni prašek.

Žene, ki so ga gledale, so bile bolj občutljive, vroče so plakale in šepetale:

"Sam si pripravljiva tako bolesto smrt! In še tako mlad!... in brez spokojenja!"

"Vse!" — je vzkliznil dijak, kazaje prazno vrečko.

"Pojej tudi papir", je odločil Peter Sawieliez, bel kakor mesec in bedasti kakor hlošč.

Glasoni vesti v časnikih — je krmjenje dijakovo končalo s praškom za čiščenje zob, nakar so ga baje spustili. Toda v resnici temu ni bilo tako.

Dijak se je zvijal in požrl izpraznjeno vrečko, nakar so ga preiskovali dalje. Našli so notes, ščetico za zobe in stekleničico z arabsko gumo.

"Je to!" — je ukazal disponent nezahvalnega dijakovega obeda — Nepazi-Korito.

Dijak se je hotel zahvaljevati, trdeč, da je že sit, ko je pa zagledal odločne bradaste obraze, ki so se mu bližali, se je brez ugovora spravil na notes. — Ko je bil s tem gotov, je z močnimi mladimi zobmi na drobno razgrizel ščetico, popil arabsko gumo in rekel svečano:

"Vidite gospodje? Ali nisem imel prav, ko sem trdil, da to v resnici niso nevarni predmeti?"

"Da res je", je odgovoril dobrodušni kmet po imenu Kravja Opeka. "Ni bilo treba, da smo mu storili krivico."

"Nevedni narod ste!" je rekel dijak in vzdihnil.

Najbolje bi bilo kmete ošteti, posloviti se od njih in iti dalje, toda dijaka je pogubilo to, da je bil inteligent do kosti.

"Nevedni narod ste!" je poročil. "Veste-li na primer, da se epidemija kolere ne razširja po tom praškovi, temveč skrajno majhnih telescih, ki se nahajajo v vodi, na zelenjavi in na sadju, tako imenovani vibrioni, ki so tako neznatni, da jih je na kapljici vode mnogo več kokor par ti-soč."

"Pojasni dalje, no!" je zaklical nevarno Peter Sawieliez, ko so nekateri napravili obraze, kakor bi verovali. Sploh je bilo razpoloženje tako ugodno, da so odputili dijaku celo njegovo trditve, da je izvor strele v elektriki in da so oblaki posledica vodne pare, prenešene od vetra z enega mesta na drugo. Pritajeno mrnjenje se je čulo le pri nezadovoljnih trditvah, da mesec sam ne svetli, ampak da oddaja samo svetlobo sonca.

Ko se je pa dijak osmelil do predzne trditve, da je zemlja okrogla in da se vrti okoli sonca, tedaj se je tolpa kmetov vrgla nanj in ga začela bitti...

Dolgo so ga bili, in potem so ga utopili v reki.

Zakaj so to časniki zamolčali — ni znano.

II.

Radi pijančevanja odpuščeni telegrafist Vaška Mmravec se je dolgo potikal po kolodvoru in iskal izhod iz svojega težkega položaja.

In povsem nepričakovano je našel izhod v obliki zmečkane kokarde, ki jo je najbrže zgubil častnik, ko je šel čez tir.

"Na delo!", si je velel Vaška Mmravec. Pripel je na svojo telegrafistovo kapo častnikovo kokardo, oblekel je suknjo, najel voz, sedel prav široko vanj in narobil:

"Pelji v vas Nižno Gololevko! Urno! Plačam tam!"

Ob slabem zvoniklju tresavk se je ustavila trojka pred županova hišo. Vaška Mmravec je skočil elastično z voza, kmeta, ki je prišel mimo ves zmeden ob pogledu na njegovo paradno prikazano, je udaril v uho ter zavpil:

"Golazen! Zapreti te dam! Ne vidiš oblasti?! Popuščate že! Pozovi mi župana!"

Prestrašen in zmeden priteče župan.

"Česa želite oče?"

"Oče? Kanala, jaz ti pokažem 'očeta'!"

Ne vidiš generala? Kdo se vozi s trojko? Kdo si ti? Doli s čapko, ali ne? Kako ti je ime?"

"Kra... kravja Opeka."

Telegrafist je stegnil obraz in udaril s pestjo zmedenega Kravja Opeko po zobeh.

"Župan, zapri ga! Pozneje o bračunam z njim. Vam že pokažem!!!! Ali ste že popustili? Župan! Koj mi zberi kmete, papir prečitam!"

Po preteku desetih minut so se zbrali vsi kmetje Nižne Gololevke kakor siv, prestrašen oblak.

"Tiho!" je kričnil Vaška Mmravec in stopil naprej. "Pismo je takole: Z ozirom na okle cesarske komisije intendature sanitetnih vzorov z utisnjenim takim-le pečatom, in sporazumu s penzijskim oddelkom javne biblioteke imajo se pobirati od vsakega kmeta po dva rublja in deset kopečk kot trotoarna pristojbina in poslati v Sankt Petersburg na mirovni kongres."

Ste le razumeli? Kdor se temu upira, zapade kazni do dveh let trdnjavske črke, spremenljive v globo do 500 rubljev v srebru. Ste razumeli?"

"Razumeli, vsemogočni gospod!" so šepetale ustnice kmetov.

"Vsemogočni!" je kričnil telegrafist. "Golazen!!! Ne poznate kokarde? Niste čitali cesarske naredbe o heraldiki? Župan! Zapri tega! In tega! Naj sedijo! Kako te zovejo? Nepazi-Korito? Zapri ga!"

Uro potem je vstopil župan klanjajoč se v izbo, položil pred telegrafista denar in rekel hoječe:

"Mogoče... kar se tiče papirja... da bi pogledal... kar se tiče pečata..."

"Osel!!!" je zarjul telegrafist, spravil denar v žep, pahnil zmedenega župana sirovo v stran, odšel na dvorišče in skočil v voz.

"Jaz vam pokažem, lopovi!"

je zagrozil telegrafist županu in izginil v oblakih prahu.

Najmodrejši med kmeti, Peter Sawieliez Nepazi-Korito, bel kakor mesec in bedasti kakor hlošč, je šel k županu in rekel:

"Iz samega Petersburga. Koj se mu pozna. Moške, ceno smo jo skupili!"

Šaljivke.

Spoštovanje.

Menefaba na južnem Ogrskem je bilo rojstno mesto znamenitega in slovečega ogrskega državnikar. Ko se je bližal šestdeseti rojstni dan tega velikana, so se pojavili razni predlogi v mestnem svetu pa je odločna večina obsojala politiko njegove ekscelence in se niso mogli zjediniti kako bi odposlali udanostni brzojav. Nasprotna stranka si je pridržala pravico premembe besedila in po dolgem in burni debati so sklenili kompromis in brzojav se je glasil:

"Vaša ekscelence naj blagovoli sprejeti naše udano voščilo za ljubezen in spoštovanje Vašega rojstnega mesta. Za Vaše zasluge, ki jih je Vaša ekscelence z Vašim imenom pridobila tudi daleč izvan naše dežele, smo zelo ponosni in izrekamo Vam udano priznanje. Pričakujemo pa, zagotovo, da Vaša ekscelence vendar enkrat opusti Vašo veleizdajsko poslovanje."

V kopeli.

"Zakaj pa pošiljate razglednice Pollakovim — saj vendar niste v prijateljskih odnosih z njimi?"

"No, Pollakovi naj se jeze ko zvedo, da se nahajam v Wisbade-nu."

Ravnodušje.

Mali Ozak pl. Passig pride prvič iz šole domu. Ko je odložil svojo taško, je vzdihnil:

"No, sedaj pa vem, da sem res — žid!"

Dobro poznaoč krajevne razmere.

Ko je bil gospod Doldo še adjunkt pri okrajni sodnji na Poljskem, je nekega dne pritekel v pisarno mešetar Moise Dottergelb in kričal:

"Pomagajte, za božjo voljo po pomagajte, gospod adjunkt! Zunanji so skoraj dva žida ubili."

Adjunkt je poklical jetničarja in ta je ubogega Moise odvel v zapor.

Po preteku ene ure so Moise Dottergelb zopet tirali pred sodnika.

"No, Moise", ga je vprašal adjunkt: "Kje pa sta ubita žida?"

"Gospod adjunkt! — en sem jaz, — a drugi kmalu pride."

Izgubljeni sin.

Frie Megedow je delal mnogo skrbni svoji materi, vdovi ekscelence pl. Megedow.

V mladostnih letih je ostavil očetovo hišo in se klatil po svetu. Bil je celo v Argentini in to kot navaden težak. V Parizu je bil več let natak, v Londonu pa agent. Kratkorečno podredene službe.

Potem je dospel nazaj v Berlin in se oženil z gospico Veilehenstein. Sedaj lahko z njim obnejejo plemenitaki — ker živi od novcev njegove soproge.

Posledice.

Ko je bila gospica Amanda še otrok, je že bila garjava ovesa v družini.

Ko je bila štirinajst let stara, si je znala s svojo ljubohlepnostjo nase opozoriti nekega majorja, kateri je stanoval v nasprotni hiši in jo je večkrat povabil na kavo.

S petnajstimi leti je imela prvo ljubavno znanje in s sedemnajstimi leti prvega otroka.

Potem pa je vedno bolj padala v grehe.

Sedaj je stara trideset let in lastuje dve vile v Baden in troladnostropno hišo na Dunaju.

"Vedno nobel."

V nekem vojaškem kazino so se prav dobro zabavali pri šampanju. V to družbo je začel tudi poročnik pešev: osoda je hotela, da mu je pod mizo padel bankovec za deset mark in ga

skrbno iskal. "Pustite ležati bankovec, ako je samo za deset mark", so pripomnili drugi častniki. Poročnik pa je le še iskal. Grof Lattow pa mu je rekel: "Ako že hočete ta drobščar v vsak način najti, vam moram posvetiti", in zvil je tisočak in ga prižgal.

Zamena.

Kako običajne uniforme spravi človeka v zadrego, nam dokazuje ta-le dogodek: V vestibulu v hotelu Britannia na Nemškem je stal gospod v višnjem fraku ki je imel svitke gumb. Drugi došli gospod je stisnil gospodu v višnjem fraku dvajset fenikov in mu rekel, da naj mu sleče površne čevlje (galoše). Gospod pa mu je založil krepko zašušeno in povedal, da je pruski dvorjan.

Neki vodja velikega cirkusa v Berlinu je nekega dne sklical vse svoje osebe, to je: umetnike, osebe pisarne in hlevov ter jim naznanil: "Gospoda! V častnih bodete čitali, da me je njegova milost nadvojvoda Weimarski imenoval svojim tajnim svetovalecem. Ali kdor me bude tako nazival, bode takoj spoden!"

Velika žalost.

Baronu Feitelbaumu je bilo med obedom sporočeno, da je njegova soproga baronica umrla.

Zelo užaljen je s tresočim glasom vprašal: "Ali se bode moja velikanska zguba čitala že v današnjih večernih listih?"

Književnost.

Na Nemškem je izšla zelo senzacionalna knjiga pod naslovom: "Sramota sedanosti. Odkritje iz življenja na dvoru." Par dni potem je srečal general pl. Wornhold polkovnika in ga nagovoril: "Ali ste že brali to nesramno knjigo polno laži? Ta izveč laži, vse izmišljeno? Nič drugega kakor navadna sleparija. — Sam sem bil trinajst let pri dvoru, jaz bi lahko še vse drugačne stvari povedal. Ali pa stori to dostojen človek!"

Med umetniki.

Sedel sem pozno v noč v kabaretu. Prišel sem v navskrižje z višjeletem, kateri je spil deset steklenice vina in se tudi tako vedel.

Vodja kabareta se je zavzel za dijaka in rekel, da sem jaz provzročil prepir in mi je zapovedal mirovati, češ da je to mesto umetnosti in izobrazbe.

Nato sem naročil tri steklenice šampanje in takoj so dijaka vrgli na ulico.

Magjarsko.

Tovariš Antalfy je ves svet sodil po svojih magjarskih načelih, posebno po budapeštanskih razmerah. Za nekega dne se je nahajal s tovarišem v mestnem zverinjaku in zaklical: "Joj mene, to je velik ptič!" — Prijatelj pa mu odvrne: "To je kondor." — Antalfy pa rekel: "Gotovo se je preje imenoval Kohn"

V parlamentu.

Vodja neke politične stranke je vpeljal v zbornico novega poslanca gospoda pl. Smetana in mu razkazoval: "Tu je posvetovalna soba, tu jedilnica, tu soba za ministre, tu stranišče. Ali ni vse to lepo?" — Pl. Smetana pa vpraša zaupljivo: "Dragi tovariš, kje pa je vladno korito?"

Poslanik.

Za nekega dne je d. bil avstrijski poslanik v Kope. agenu na Švedskem poročilo o nevarni bolezni njegove matere. Takoj je moral odpotovati.

Na kolodvoru je opetovano naročil njegovemu slugi, da naj za devoto naznani njegovemu tajniku in ta obvesti ministrstvu izvor njegovega odpotovanja.

Tajnik pa je bil zelo nemaren in nič poročal ministrstvu. Lepo se je zabaval z angleškim konzulom, igral tenis s soprogo romunskega konzula in večerjal pri francoskem konzulu. Na odhod poslanika pa niti ni mislil.

Čez nekaj mesecev pa je nepričakovano dobil od cesarja Fran Josipa in sprejidel v pismu: "Za vaše vestno poslovanje v službi pri e. k. poslanstvu se Vam nakanja ta visoka čast."

Za vsebino tujih oglasov ni odgovorno ni uredništvo, ni upravnništvo.

Iz slovanskega sveta.

Velika bresposelnost na Češkem.

Rezervisti na Češkem zastoj iščejo služb. Samo v Karlovih varih je sedaj nad 1000 moških delavcev brez dela. V Karlovih varih se letos ni skoro nič novega zidalo.

Iz ruskega učenega sveta.

Letos bo slavilo Carsko društvo prijateljev prirodnih ved, antropologije in etnologije, spojeno z moskovskim vseučiliščem petdesetletnico svojega obstanka. — Ustanovljeno je bilo s pičlim številom učenjakov, med katerimi so bili vseučiliški profesorji Davidov, Bogdanov, Popov in dr., je Carsko društvo vedno rastlo in napredovalo. Prvotno se je delilo društvo v tri odseke: v prirodnoznanstveni, antropološki in etnografski odsek. V teku let pa se je prvi odsek razdelil v oddelke za fiziko, zoologijo, botaniko, kemijo, geografijo, fiziologijo, bakteriologijo in geologijo. Danes obstoji društvo iz dveh odsekov in 8 oddelkov, ne všteti posebnih komisij. Oddelki in oddelki delajo z vno, kar dokazuje 126 zvezkov "Društvenih Izvestij", poleg mnogih časopisov in revij, pravilno izdanih o vseh rečenih strokah. Na društvene stroške je bilo odpravljenih nekaj znanstvenih ekspedicij, ki so proučevale razne pokrajine ruske države. Pri tem znanstvenem popotovanju so nabrali toliko zanimivih predmetov, da niso napolnili samo dosedanjih muzejev, ampak tudi nove muzeje, ki so bili zgrajeni ob podpori Carskega društva, med katerimi moramo omeniti etnografski muzej Rumnjaceva. V vzpodbudo mladih učenjakov je ustanovilo društvo ustanove in deli zlate in srebrne kolajne. Ni nam treba posebej omenjati znamenite knjižnice, ki je društvenim članom v poljubno porabo. Ali eno društveno delavnost moramo v misel vzeti. To je propaganda in populariziranje ved. V to svrhu prireja Carsko društvo javne seje, konference, razstave in predavanja. Že ta površni pregled delovanja priča jasno in glasno, kako odlična institucija je rečeno društvo za kulturni razvoj Rusije.

Madžarska pravica.

Pri sodišču v mestu Rabu je bilo najdenih sto neresenih razsodb. Dognalo se je, da ni bilo 1. 1911. od vseh razsodb 223 rešenih. Od razsodb iz 1. 1912. jih jih je bilo 849 založenih, isto jih je bilo vmes mnogo zastaranih. Ponajvečkrat gre za denarno kaznen in pa za apelacijo.

Bilanca Društva moravskih upe-dablajočih umetnikov.

O krasni umetniški razstavi v Hodoninu, katero so si ogledali poleg Avstrijev tudi tujei, namreč: Nemci iz rajha, Francozi, Angličani in dr., smo že parkrat poročali. Moralni uspeh je bil nadvse pričakovanje, no pa tudi v materielnem oziru se lahko govori o uspehu. Razstavo je obiskalo nad 10.000 ljudi. Od razstavljenih predmetov je bilo prodanih 40 za skupno ceno 18.000 K. Nekaj najboljših del je kupilo naučno ministrstvo ter tovarnar in župan B. Redlich za prihodnjo galerijo v umetniškem domu. Rečeno Društvo moravskih umetnikov je imelo v zadnjem letu 28 sodelujočih in 763 podpornih članov. Stroški za umetniški dom znašajo 135.702 kroni in so že do polovice pokriti, kar je vsekakor veselo dejstvo. Čisti dobiček razstave znaša okroglih 5000 K. V pokritje starih stroškov so dobili moravski moravski umetniki državno podporo in darov od poppornih članov v znesku 59.750 K. Tudi Seotus Viator, znani angleški učenjak in zagovornik ogrskih Slovanov proti Madžarom in njegova žena sta med podpornimi člani. Seotus Viator je namreč daroval 500 K, njegova žena pa 100 K.

Hrvatje na Novi Zelandiji

so začeli izdajati tednik "Zora", ki izhaja v Aucklandu. Geslo listu je: Obdržati pravice in dvigniti slovo slovanskega naroda. Urednik in upravitelj je G. L. Seansie, rojen v Sumartinu na otoku Braču.

ZA SAMO 1 DOLAR DOBI-VATE "GLAS NARODA" SKO-ZI 4 MREČU VSAK DAN.

Slov. samostojno podp. društvo

"EDINOST"

V LA SALLE, ILL.

Ustanovljeno 9. maja 1909. Inskripcirano dne 18. avgusta 1911 v državi Illinois.

Glavni odbor:

Predsednik: Ivan Novak, Box 173, La Salle, Ill.
Podpredsednik: Lavoslav Zevnik, 1037 2nd St., La Salle, Ill.
Tajnik: Fran Lepich, 1156 3rd St., La Salle, Ill.
Blagajnik: Jos. Harbort, 1302 1st St., La Salle, Ill.
Zapisnikar: Majk Fr. Kolal, 1026 — 1st St., La Salle, Ill.
Zastopnik za Oglesby: Fran Jerina st., Box 68, Oglesby, Ill.

NADZORNIKI:

Fran Petek, 147 Union St., La Salle, Ill.
Tom Golobč, 233 Union St., La Salle, Ill.
Matev Urbanija, 1320 — 3rd St., La Salle, Ill.

Bolniški odbor:

Joe Nak, Joe Fr. Grglec, 1227 — 3rd St., La Salle, Ill.
Vinc. Klaucek, Poljanec: Janek Golobč, 233 Union St., La Salle, Ill.
Zastavonice: Anton Strukelj, 202 — 1st St., La Salle, Ill.

Redni mesečni seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob eni uri popoldan v dvorani sobota Mat. Kompa. Rojaki v La Salle in okolici so vladno vabljeni k obilnemu pristopu.

Prijetna vest

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVO V ZJEDINJENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNO DRAGINJE JE, DA NAŠA :

slovenska unijska tiskarna računa še vedno najnižje cene za vse najboljše družbene in trgovske TISKOVINE. Tisoče zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgotovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočim društvom.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vsel mer, bolniške liste, pravila, prošnje za vsprejem, plačilne knjižice, vse tiskovine za veselice. Ako imate sploh kako tiskovino, pošljite jo nam, in od nas dobiti točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pišite po cene.

Prva slovenska unijska tiskarna

CLEVELANDSKA
AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

phone: Canal 1631

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka. Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri

